SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ SVO/ETU/MM

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain 7 luvun 2 §:n ja työttömyysturvalain 2 a luvun 1 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työsopimuslain henkilöön perustuvia irtisanomisperusteita koskevaa säännöstä. Ehdotuksen mukaan irtisanomisperusteelta vaadittavaa asiallista ja painavaa syytä koskevassa kokonaisarvioinnissa otettaisiin huomioon työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden lukumäärä sekä työnantajan ja työntekijän olosuhteet kokonaisuudessaan. Esityksessä ehdotetaan myös, että työttömyysturvalakia muutettaisiin siten, että työsuhteen päättymisen perusteella asetettavaa korvauksetonta määräaikaa lyhennettäisiin nykyisestä 90 päivästä 60 päivään tilanteissa, joissa työnantaja on päättänyt työsuhteen työntekijästä johtuvasta syystä. Esityksen tavoitteena on madaltaa pienten työnantajien työllistämiskynnystä.

Esityksen työttömyysturvalakia koskevaan osaan liittyen, sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvilta osin, esityksen johdosta voidaan todeta seuraavaa.

Työttömyysturvajärjestelmässä ehdotetun muutoksen voidaan arvioida sekä lisäävän etuusmenoa että mahdollisesti myös vähentävän sitä.

Työn päätyttyä henkilöllä on oikeus työttömyysetuuteen. Muutokseen perustuva mahdollinen työttömyysjaksojen alkamisen kasvu lisäisi työttömyysturvamenoa. Koska kyse kuitenkin olisi moitittavasta menettelystä johtuvasta individuaaliperusteisesta irtisanomisesta, on mahdollista, että muutoksen seurauksena työttömyyden alkuun asetettavien korvauksettomien määräaikojen määrä kasvaa. Tämä vähentäisi työttömyysturvamenoa.

Esityksessä kuitenkin ehdotetaan, että työttömyysturvalaissa säädettyä työsuhteen päättymisen perusteella asetettavaa korvauksetonta määräaikaa lyhennettäisiin nykyisestä 90 päivästä 60 päivään tilanteissa, joissa työnantaja on päättänyt työsuhteen työntekijästä johtuvasta syystä. Kuten esityksessä todetaan, tällä tarkoitetaan sitä, että työnantaja on purkanut työsopimuksen koeaikana, työntekijä on irtisanottu työsopimuslain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla perusteella tai työnantaja on purkanut työsopimuksen työsopimuslain 8 luvun 1 §:n perusteella. Korvaukseton määräaika asetettaisiin vain silloin, kun työsuhde on päättynyt työnhakijan sellaisen menettelyn takia, jota on pidettävä työvoimapoliittisesti arvioituna moitittavana. Ehdotettu 60 päivän korvaukseton määräaika koskisi kaikkia työntekijöitä riippumatta työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden määrästä. Korvauksettoman määräajan lyhentäminen vaikuttaa jälleen työttömyysturvamenoa lisäävästi.

Työttömyysturvamenoa vähentäisi se, jos ehdotuksen tavoitteena oleva pienten työnantajien työllistämiskynnyksen madaltuminen toteutuu ja tämä johtaa työllisyyden kasvuun ja työttömyyden alentumiseen. Tällöin kokoaikatyöhön työllistyttäessä työttömyysetuus jää kokonaan pois ja osa-aikatyöhön työllistyttäessä täysi työttömyysetuus muuttuu sovitelluksi. Molemmissa tilanteissa työttömyysturvameno pienenee.

Ehdotetun muutoksen vaikutus työttömyysturvajärjestelmässä syntyvään menoon perustuisikin osittain työmarkkinoilla tapahtuvaan käyttäytymisen muutokseen. Tätä vaikutusta ei kuitenkaan ole mahdollista arvioida luotettavasti.